

2026-10-27

DNR: MIUN 2026/1849

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola

(U2026/01238)

Mittuniversitetet har anmodats att yttra sig över den rubricerade utredningen och avger följande yttrande.

Sammanfattning

Mittuniversitetet ser positivt på utredningens ambition att stärka kvaliteten och likvärdigheten i förskolan och betonar att barns språkutveckling bör prioriteras högt. Universitetet välkomnar förslag om reglerade barngruppsstorlekar, tydligare krav på personaltäthet och satsningar på utbildad personal. Samtidigt framhålls vikten av att redan nu främja rekrytering av personal med relevant utbildning och att erbjuda kompetensutveckling för befintlig personal. Förslagen om att stärka personalens kunskaper i svenska och att ge alla barn goda möjligheter att utveckla sin svenska välkomnas. Mittuniversitetet menar dock att kartläggning av personalens språkkunskaper bör användas med eftertanke och kombineras med långsiktiga insatser för lärande och språkutveckling. Universitetet stödjer förslaget att utöka den allmänna förskolan till 25 avgiftsfria timmar per vecka och föredrar alternativa åtgärder framför obligatorisk förskola för vissa barn. När det gäller språkbedömning av treåringar betonas att resultaten bör ses som ett av flera underlag och kompletteras med personalens regelbundna "bedömningar" av barnets språkutveckling.

Kontakt

Telefon 010-142 80 00
Webb miun.se

Campus

Sundsvall Holmgatan 10, SE-851 70 Sundsvall
Östersund Kunskapens väg 8, SE-831 25 Östersund

Yttrande i sin helhet

Mittuniversitetet vill framhålla att detta är en viktig utredning och att barns språkutveckling i förskolan bör ges hög prioritet, inte minst med tanke på de senaste PISA-resultaten. Sammantaget ser vi positivt på utredningens förslag och dess ambition att stärka både kvalitet och likvärdighet i förskolan. Samtidigt vill vi uppmärksamma några aspekter som kan behöva belysas ytterligare, särskilt när det gäller kartläggning av personalens kunskaper i svenska och språkbedömning av treåringar. Det finns flera sätt att främja språkutveckling hos både vuxna och barn, och det är viktigt att eventuella kartlägningsinsatser utformas så att de stödjer, snarare än begränsar, det språkutvecklande arbetet. Välutbildad personal har goda förutsättningar att följa och bedöma barns språkutveckling, vilket ytterligare understryker betydelsen av kompetensutveckling och rekrytering av personal med relevant utbildning.

En likvärdig förskola av god kvalitet

Mittuniversitetet instämmer i vikten av undervisning av god kvalitet oavsett var i landet ett barn bor och vilken förskola barnet går i. En likvärdig förskola och välutbildad personal är centrala för att främja barns utveckling i stort och särskilt deras språkutveckling.

Mittuniversitetet välkomnar en nationell reglering av barngruppernas storlek med en fastställd övre gräns för antalet barn i en barngrupp. Vi ser även positivt på att begreppet *barngrupp* definieras, vilket bidrar till ökad tydlighet kring vad som avses. Den föreslagna definitionen framstår som ändamålsenlig och väl avvägd.

Det är också positivt att personaltäthet regleras i skollagen och att Skolverket ges i uppdrag att föreslå vilka utbildningskrav som ska gälla för att personal ska kunna räknas in i personaltätheten. Förslaget att personaltätheten ska börja gälla från och med 2033 tar hänsyn till dagens kompetensförsörjningssituation i förskolan. Samtidigt vill vi lyfta vikten av att redan nu skapa förutsättningar för att anställa personal med relevant utbildning och att erbjuda kompetensutveckling för befintlig personal. Detta är särskilt angeläget i en tid då antalet barn i förskolan minskar samtidigt som flera utbildade förskollärare står utan anställning.

Vi ser positivt på förslaget att skolhuvudmännen ska arbeta aktivt, systematiskt och kontinuerligt för att ge personal som ännu inte har uppnått tillräckliga kunskaper i svenska möjlighet att utveckla dem. Förslaget att fastställa en lägstanivå för språkkunskaper kan utgöra ett stöd i detta arbete och bidra till att kompetensutvecklingsinsatser blir mer träffsäkra.

Samtidigt vill vi framhålla att kartläggningsmaterial inte är den enda vägen för att stödja personalens språkutveckling. Ett kontinuerligt arbete med kompetensutveckling och språkträning i den dagliga verksamheten kan vara minst lika viktigt. Vid utformningen av eventuella kartläggningsinsatser är det därför viktigt att dessa integreras på ett sätt som stödjer det långsiktiga lärandet och utvecklingen på arbetsplatsen.

Vi ser även positivt på förslaget att det i skollagen ska framgå att förskolan ska lägga särskild vikt vid att alla barn ges förutsättningar att lära sig, utveckla och använda svenska samt att förskolan därutöver ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får utveckla sitt modersmål.

En obligatorisk förskola för vissa barn

I stället för att införa obligatorisk förskola för vissa barn föreslår utredningen att alternativa åtgärder övervägs för att öka deltagandet i förskolan bland de barn som i dag inte deltar. Detta är ett förslag som Mittuniversitetet ställer sig positivt till.

Vi välkomnar även förslaget att utöka den allmänna förskolan till 25 avgiftsfria timmar per vecka för barn över tre år. Förslaget omfattar alla barn och kan bidra till ökad likvärdighet samt bättre förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Utredningen föreslår vidare att alla barn ska genomgå en språkbedömning i svenska det år de fyller tre år. Här vill vi lyfta fram att barns språkutveckling inte sker linjärt och likvärdigt, och att en tidig språkbedömning kan ha såväl fördelar som begränsningar. Bedömningsresultat kan utgöra ett viktigt underlag för stödinsatser, men bör alltid tolkas i ett bredare sammanhang och inte ensamt ligga till grund för bedömningar av barns behov. I detta avseende är personalens kompetens i svenska, kunskap om barns språkutveckling och förmåga att

bedriva språkutvecklande arbete av stor betydelse. Genom att kombinera professionella bedömningar med relevanta kartläggningsverktyg kan barns behov uppmärksammas på ett mer nyanserat och ändamålsenligt sätt.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av Lena Ivarsson. Närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet har prorektor Anna Olofsson, samordnare Anna Haeggström och studentrepresentant Gustav Månsson varit.

Sundsvall 2026-10-27

Anders Fällström, rektor
Signeras digitalt via EduSign

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign

Electronically signed by

anders fällström

eduSign

Date and time of signature

2026-10-27 08:18 GMT

Authenticated by

Mid Sweden University